
Willen vogelaars in tel zijn, dan moeten ze de tel niet kwijtraken. Maar als de vogelaar in de ban van het getal raakt, moeten zijn naasten op hun tellen passen, anders kunnen de zaken gruwelijk uit de hand lopen.

Tim Timmerman

Tellende vogelaars

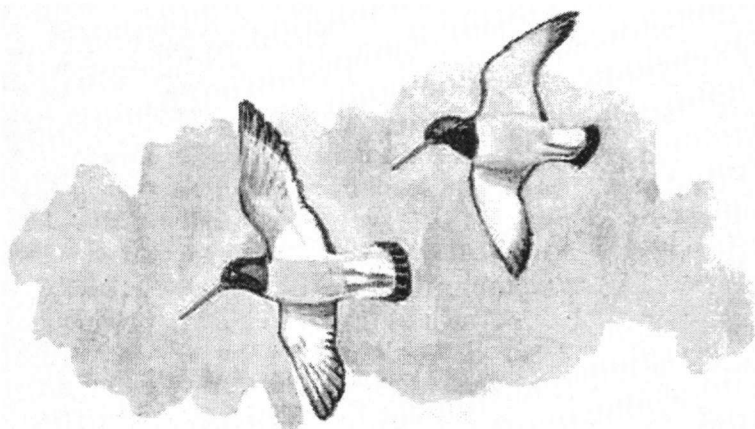
Vogels kijken houdt vaak in dat er geteld moet worden. Dat is zo bij de najaarstellingen gedurende de trek, inventarisatietellingen zoals van weidevogels of roofvogels, doorgaande acties zoals de Eempoldertelling of het tuinvogelproject. Een vogelaar die niet tot tien kan tellen heeft in dit wereldje eigenlijk niets te zoeken.

Sommige vogelaars houden de score bij van alle vogelsoorten die ze hebben waargenomen in hun leven, meestal binnen een bepaald gebied, bijvoorbeeld Nederland. Voor deze passie moet alles wijken. Vakanties worden doorgebracht waar het laatst een nog aan de score ontbrekend exemplaar is waargenomen. Iedere activiteit kan op elk willekeurig moment onderbroken worden omdat het landelijk kliknetwerk zich mobiel meldt, waarop alles in chaos wordt achtergelaten om Vlieland te bereiken voor de daar gesignaleerde paarse rupsenschranser zijn navigatiefout beseft en weer koers zet naar de regenwouden van Brazilië. Evenzo paniekerig is de haast die geboden is als gemeld wordt dat er een paradijskraai in het Vondelpark te scoren is, maar dat dit een race tegen de klok wordt, omdat een arrestatieteam van Artis al onderweg is om de ontsnapte bewoner in te rekenen.

Het spreekt vanzelf dat wie aan deze hobby lijdt zelden kans ziet een normale baan te houden.

Pas wanneer de score ruim boven de 400 komt, gaat het weer wat beter, omdat het aantal keren dat de rappe struishoorntikker of de licht gestippelde kokosnootkraker ons land aandoen nog wel te behappen is met het aantal vrije dagen waarop de Nederlandse werknemer recht heeft. Helaas, voor het zover is, is het meestal te laat, omdat de vogelsoortenteller dan reeds lang als volledig onbruikbaar te boek staat en alle geloofwaardigheid verloren heeft. Op het sociale vlak zijn de puinhopen vaak nog kolossaler. Wanneer de passie vroeg heeft toegeslagen, kan het nog meevallen; aan verkering, laat staan een huwelijk, is men dan waarschijnlijk nooit toegekomen, en sociale contacten beperken zich doorgaans tot lotgenoten. De schade aan relaties kan dan niet groot zijn en dat is een geluk bij een ongeluk. Helaas slaat het virus meestal pas op latere leef-

tijd toe, wanneer het slachtoffer reeds een gezin en een nietsvermoedende kennissenkring heeft opgebouwd. Bekend is het verhaal van de Sinterklaas wiens blieper afging op het moment dat hij met twee kinderen op zijn schoot over braafheid en plichtsbesef zat te filosoferen. Hij sprong dermate energiek overeind, dat de arme peuters drie meter verder gedesillusioneerd op de grond terechtwamen. Pas toen hij door het struikgewas sluipend met zijn baard in de bramen bleef hangen, realiseerde hij zich dat hij nog steeds in kostuum was. Maar zoals met de meeste problemen het geval is, lost ook dit zichzelf op: het huwelijk wordt ontbonden, de nakomelingen verdwijnen naar scholen voor moeilijk opvoedbare kinderen en de kennissen halen hun schouders op. Zo staat niets de uitoefening van onze mooie en leerzame hobby meer in de weg.

Scholeksters

Tekening: Ari Stolk

Oudere soortenscoorders zijn vaak bijzonder zielig. Dikwijls is het jaren geleden dat ze gescoord hebben en ze zitten voortdurend te piekeren of hun zwakker wordende ogen het uit zullen houden tot de Siberische eierdief Barneveld eindelijk weer eens bezoekt. Of ze vragen zich vertwijfeld af of het schuimpiepertje uitgestorven zal zijn voor zij hem hebben betrappt, er niet bij stilstaand dat hun voortdurende achtervolging een bijdrage levert aan dit proces. In het lokale praathuis vertrouwde een bejaarde dwangskoorder me snikkend toe dat hij vereenzaamd en verarmd was bij zijn pogingen om een flamingo en een zilverreiger aan zijn lijst toe te voegen, terwijl deze exoten nu gewoon in Flevoland tussen de ganzen lopen. Geen wonder dat burnout in deze kringen algemener is dan een verkoudheid.

Zelf heb ik deze afwijking gelukkig niet, maar dat wil zeker niet zeggen dat ik normaal ben. Ik ben namelijk een kortverbandteller: ik ben niet voortdurend met tellen bezig, maar wel vaak. Het gevolg is dat er perioden zijn dat ik een aanvaardbaar levensgezel ben, en zo geniet ik het beste van twee werelden. Ik zal een paar voorbeelden geven.

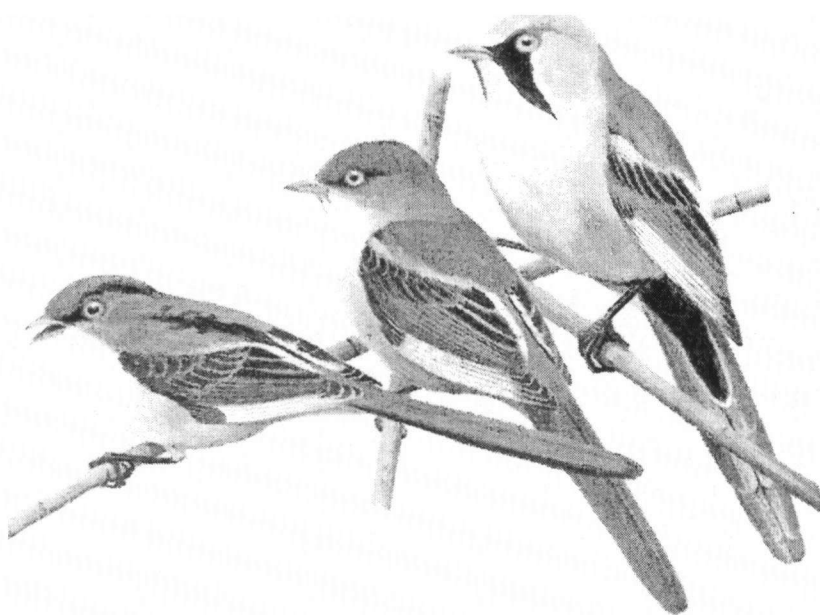
's Morgens poets ik mijn tanden voor het slaapkamerraam en kijk naar de vogels. Ik neem me dan voor om met poetsen door te gaan tot ik een vooraf met mezelf overeengekomen aantal vogelsoorten, meestal zeven, heb gezien. Meestal is dat geen probleem, maar op sommige dagen laten ze zich gewoon niet zien. Eenmaal moest ik zelfs overgaan op een tweede elektrische tandenborstel omdat de batterij leeg was, voordat een voorbijvliegende kraai me verlostte. Het zal duidelijk zijn dat

de kwaliteit van mijn gebitsreiniging sterk fluctueert. Wandelen met de hond is een ander voorbeeld. Eerst telde ik simpelweg de soorten die ik herkende tijdens een wandeling. Later ging ik over op het lopen van een vaste route en probeerde ik mijn record te verbeteren. Nu pas ik een variatie op het tandenpoetsen toe; ik blijf wandelen tot ik een vooraf bepaald aantal soorten heb gezien. In een omgeving waarvan je weet dat er meer dan vijftig soorten regelmatig te zien zijn en een andere twintig af en toe, moet je vaak je voeten plat lopen om een luttel vijftien soorten te tellen. Mijn arme hond begrijpt niets van deze variaties tijdens onze wandelingen, maar in tegenstelling tot mijn vrouw houdt ze haar mond er over.

Ik heb geleerd dat bepaalde vogels treiterend gedrag vertonen: zanglijsters zie je nooit wanneer je ze nodig hebt, roodborstjes zie je niet of je ziet er twintig, als je bij de laatste bent die je nodig hebt hoor je altijd een winterkoning, maar die laat zich dan

niet zien. En boomkruipers zijn meestal de eerste die je ziet als je je quotum al vol hebt. Zo komt het voor dat ik een uur lang onder barre omstandigheden loop te dwalen om mijn vijftien soorten te scoren. Om dan in de volgende vijf minuten op weg naar de parkeerplaats, zonder zelfs maar op te letten, nog eens acht soorten tegen te komen.

Dit telwandelen is ook karaktervormend. De verleiding is groot wanneer je helemaal alleen bent en er niemand is om je tegen te spreken, en je net een groep grauwe ganzen hebt zien overvliegen, jezelf wijs te maken dat de volgende groep die overvliegt uit rietganzen bestaat. Als je hiervoor eenmaal bezwijkt, is het hek van de dam en worden huismussen ringmussen, staartmezen baardmannetjes, buizerds visarenden en gaaien hoppen. Wie hieraan weerstand weet te bieden heeft een hoge mate van karaktervastheid bereikt en zal doorgaans geen moeite hebben met iets eenvoudigs als stoppen met roken.

Baardmannetjes

Tekening: Arthur Singer